

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Lausuntopyyntönnö 5.7.2017/Dnro OKM/33/010/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Akava ry lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Lausunnon pääkohdat

- Akava kannattaa esitystä oppilas- ja opiskelijahuoltolain psykologi- ja kuraattoripalvelujen laajentamisesta koskemaan kaikkia ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita sekä valmentavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita.
- Juuri peruskoulun päättäneiden nuorten ja maahanmuuttajanuorten oikeus oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluihin on varmistettava myös ammattitutkintoja suorittavien kohdalla.
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin psykologi- ja kuraattoripalveluihin sekä opiskeluterveydenhuoltoon on varattava riittävät resurssit pidemmän tähtäimen kustannussäästöjen saavuttamiseksi.
- Vastuu opiskeluhuollon järjestämisestä tulee olla oppilaitoksen sijaintikunnalla, riippumatta siitä, mikä on opiskelijan kotipaikkakunta.
- Opiskelijoiden oikeutta oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin, opiskeluterveydenhuoltoon sekä muihin etuihin on seurattava ja arvioitava säännöllisesti.

Opiskelijoiden tuki ja ohjaus varmistavat reformin onnistumisen

Ammatillisen koulutuksen reformin onnistuminen riippuu pitkälti opiskelijoiden riittävästä tuesta ja ohjauksesta. Opintojen ohjauksella sekä psykologien ja kuraattorien sekä opiskeluterveydenhuollon tukipalveluilla ja niihin varatuilla resursseilla varmistetaan, että jokainen saa vähintään toisen asteen tutkinnon.

Akava kannattaa esitystä oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten psykologi- ja kuraattoripalvelujen laajentamisesta koskemaan kaikkia ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita sekä valmentavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita. Näin oikeus ulottuu myös heihin, jotka aikaisemmin suorittivat ammatillista perustutkintoa

näyttötutkintona ja niihin, jotka suorittavat perustutkintoa työvoimakoulutuksena.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten psykologi- ja kuraattoripalvelujen ulkopuolelle jäisivät nykytilaa vastaavasti ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistavan tutkintokoulutuksen sekä muun tutkintoon johtamattoman koulutuksen opiskelijat. Tämä linjaus voi kuitenkin osoittautua haasteelliseksi silloin, kun ammattitutkintoa hakeutuu suorittamaan juuri perusasteen päättänyt nuori tai maahanmuuttajanuori.

Akavan mukaan jokaisen juuri peruskoulun päättäneen nuoren ja maahanmuuttajanuoren oikeus oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluihin sekä opiskeluterveydenhuoltoon on varmistettava ammatillisessa koulutuksessa. Siksi opiskelijoiden oikeutta oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin, opiskeluterveydenhuoltoon sekä muihin etuihin on seurattava ja arvioitava säännöllisesti.

Kustannussäästöt edellyttävät riittävää resursointia

Opiskelijahuolto on hyvinvointia tukevaa, ennaltaehkäisevää, toimintaa, jota usean alan ammattilaiset tekevät yhteistyössä opetushenkilöstön kanssa. Reformin myötä syntyvä uusi ammatillisen koulutuksen kokonaisuus lisää yhteistyöverkostojen ja toimintaympäristöjen määrää.

Akava pitää tärkeänä lakiluonnoksessa ollutta huomiota, jonka mukaan opiskeluhuollon palvelujen riittävä ja varhainen tarjoaminen yhtäläisesti kaikille ammatillista perustutkintoa ja valmentavaa koulutusta suorittaville korostaa entisestään opiskeluhuollon palvelujen ennaltaehkäisevää roolia. Kuten luonnoksessa todetaan, tuo tällainen kohdentaminen myös kustannussäästöjä pitkällä aikavälillä.

Samalla Akava huomauttaa, että kustannussäästöjen edellytyksenä on riittävä resursointi. Laadukkaan ennaltaehkäisevän työn takaamiseksi tulee psykologipalvelu mitoittaa luonnoksessa ollutta mallia (1000 opiskelijaa/ psykologi) kattavammin (600-800 opiskelijaa/psykologi, huomioiden yksikkömäärät ja erityisen tuen tarpeessa olevien opiskelijoiden määrät). Vastuu opiskeluhuollon palvelujen järjestämisestä tulee olla oppilaitoksen sijaintikunnalla, riippumatta siitä, mikä on opiskelijan kotipaikkakunta.

Akava ry

Sture Fjäder
puheenjohtaja

Pekka Piispanen
johtaja